

מזל שהרמב"ם ספק,

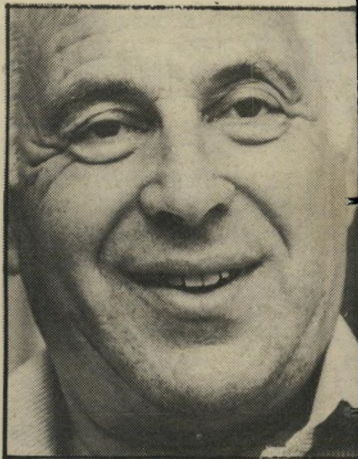
לפני 800 שנה,

מה מותר ומה אסור

בכל תאריך אחר היה אירוע כזה משמש סיבה טובה להגיגות נצחון. אבל ישיבת מועצת עיריית באר־שבע, שבה נבחר משה זילברמן כראש העירייה, במקומו של אליהו נאווי הפורש, נערכה יומיים לפני התישעה באב.

אומנם הנצחון היה נצחון — זילברמן נבחר כ־11 קולות מול שיבעה מתנגדים — אבל אסור היה לשמוח יותר מדי, כדי לא לפגוע בריגשותיהם של חברי הקואליציה הרתיים. אחד מהם, נציג אגודת־ישראל בנימין בן־שושן, אף התלבט ברצינות אם מותר לו ככלל להשתתף בהצבעה.

משה דינו, הממונה על מחוז הדרום, אף הוא חושב כיפה, נחלץ לעזרתו של בן־שושן והזכיר לו כי על־פי השולחן ערוך, בתישעת הימים הראשונים של חודש אב אכן חלים על היהודים כל

ראש־עירייה זילברמן שכן היעץ: שקל לחודש

האירוסים האפשריים, מלבד אחר — אירוסין. מדוע? אז זה כבר הסביר הרמב"ם לפני 800 שנה: "שמה יקרי מנו (את החתן) אחר"

אין תריחניה. היום שקרם ליש" כתהמועצה היה מורט עצבים מבחינתו של ראש־העירייה היוצא, נאווי. אחד מתושבי באר־שבע הגיש נגדו עתירה לבית־המשפט המחוזי, וביקש לאסור על נאווי, להשתתף בהצבעה. הנימוק: מאז נבחר נאווי כראש הרשות השיפוטית של ההסתדרות, הוא ערב להתגורר בתל־אביב, ברירה שכורה ברחוב בארי, וחוזר לבאר־שבע רק בסופי־שבוע.

בלישכת השופט הסביר נאווי את מעמדו החדש, וסיפר כי ביקש מעיריית תל־אביב תריחניה למכונתו. בקשתו נדחתה, מפני שבתעודת־היהדות הוא רשום כתושב באר־שבע. השופט יהושע פילפל קיבל את הסבריו של נאווי, בעצמו שופט באר־שבעי בעברו הרחוק, וקבע כי הוא יוכל להשתתף בהצבעה.

אין נהג צמוד. בשבוע הראשון לכהונתו כבר הכריז זילברמן על כמה שינויים. הוא עומד להנהיג בלישכתו דלת פתוחה לתושבים וגם קו טלפון ישיר, פעם בשבוע, שבו הוא יענה על שאלות (בשבועות הקרובים: במיוחד בענין פתיחת שנת־הלימודים).

זילברמן גם החליט על מינינוח חיסכון וקיצוצים: הוא יתיר על נהג צמוד ועל מכונית צמודה, והודיע כי לישכתו תמנה מעתה רק שני עובדים.

האחת היא מלכה ארגמן, ראש־הלישכה והמזכירה, השני הוא יצחק שתיל, עיתונאי ותיק, שיהיה יועצו לענייני־תיקישות. שתיל יקבל רק שכר סימלי: שקל אחד לחודש.

מדוע נורה עימנוואל?

המישה שבועות לפני שנהרג ברח עימנוואל מתא־המעצר בארכיב, שם היה עצור כעבירת סמים. השוטר שירה בו לא ידע כי הוא עבריין נמלט. הוא גם לא ידע שימצא על גופתו, מאוחר יותר, 1.55 גרם של הירואין.

מרוע הרג השוטר את עימנוואל מוטעי, שלא היה חמוש? נהויה הפתיחה־באש של המישרה ברורים וחד־משמעיים:

- אם הותקף איש־מישרה על־ידי אנשים מזוינים וחיו בסכנה, ואפשר להצילו רק על־ידי שימוש בכוח.
- אם התקיף איש מזויין בנייארם שהשוטר חייב להגן עליהם, ואין דרך אחרת להתגבר על התוקפים.
- אם יש צורך לפזר המון פרוע,

באותו ערב התכנסו בני מישי"פ חת זאב בחדר־האורחים המרווח של דירתם, פיצחו גרעינים וריכלו על מי שנעדרו מהמיפגש המישפחתי. מאוחר יותר הוחלפו הפיצוחים בחומס וטחינה ועוגות ושאר מיני מאפה. ערב תל־אביבי רגיל — עוד לא קיץ, כבר לא אביב, 18 במאי 1985. השעה היתה 11:30.

"פיתאום שמענו צעדי ריצה, יריה וקריאות: מה עשיתי? מה עשיתי?" מספר יצחק זאב, בחיך קטן של התיגשות.

הרכי התיגס הרומו מעט. יצחק זאב

עימנוואל בהזרית־בשובה אלוהים לא עזר

הציץ החוצה. הוא ראה כמה שוטרים חמושים סובבים בחור צעיר. ראשו של הצעיר זכרם. הוא היה מוטל למרגלות העץ הענקי, הגובל בחצרה של מישי"פ חת זאב, גונח ונאנק. יצחק זאב ואשתו יצאו אל הפצוע, הביאו עימם סמרטוטים, הניחו על ראשו כדי לעצור את שטף־הדם. תוך כמה דקות הגיע אמבולנס. הפצוע נלקח לבית־החולים איכילוב. שעות אחרות אחר־כך נפטר על שולחן הניתוחים.

למחרת התבררו פרטי המיקרה: עימנוואל מוטעי, עבריין נמלט, נורה על־ידי שוטר בראשו מטוח קצר, בחצר הבית מס' 12 ברחוב כרס־חמד בקריית־שלום.

הלך פה דם

עזות בילוש של מישרת מרחבי הירקון, שהיה בסיוור ברחוב דובנוב בתל־אביב, הבחין במכונית מעוררת חשד. הכלשים אותה למכונית לעצור, אולם נהגה נמלט לכיוון דרום־העיר. בפיתח הרחובות גולומב ועץ־חיים, נעצרה מכונית, ושני צעירי רים ברחו בריצה, דרך חצרות הבתים, לשכונת קריית־שלום. אז הדביק בלש את אחד הבורחים וירה בו.

סיפר להם רופא־תורן מהמחלקה הכי־רורגית כי עמי נהרג.

באותו הזמן ממש הגיעו דויד ואורי לתחנת־המישרה. שני שוטרים ביקשו מהם לנסוע לבית־החולים איכילוב. "בחדר־המתים הם פתחו מגירה ושאלו: אתם מכירים אותו?"

איש חשוד ברח. הוא לא היה חמוש. השוטר שרדף אחריו לא ידע מיהו. אבל הוא ירה בו והרגו. איש לא טרח להודיע זאת למישפחה

כשהיה בן 13, נפל לתוך בור. אולי נפגע אז בראשו, אומרת מאא מוטעי. רק מי שנפגע בראשו מסוגל להפוך לעבריין, כך היא חושבת. עימנוואל התמחה בעבירות רכוש וסמים. הוא היה ידוע גם כנרקומן, בן־לה שנים ארוכות כבתי־סוהר עד למותו

בגיל 32. בתקופת־המאסר האחרונה חזר בתשובה.

מוות כזה נראה בעיני הכריות בצור רות שונות ומזרות, גם משנה את חייהם של מי שנותרו בחיים. שכונת קריית־שלום התמלאה בסיפורים שונים ומשונים על ריגעי־המוות. היו שנשבעו כי עימנוואל צעק: "אל תירו! אני יוצא!" מישהו סיפר כי עימנוואל מת בידי. אחרים ראו מאות שוטרים מקיפים את הבחור הצנום, ואחר־כך מרגיעים את השוטר ההיסטרי שירה בעימנוואל. נוסשים את הפצוע לפרפרא־גסיסה.

האב לקה בליבו

יום שישי אחר־הצהריים. שנה ושלושה חודשים אחרי המוות. מר־בית ענפי של העץ הענק, שלמרגל־לותו הסתתר עימנוואל, נגזזו. שכן בבית ממול: "שמענו יריה. לא ראינו כלום. לא העזנו לצאת החוצה. בבוקר סיפרו לנו מה קרה".

שרה מוטעי: "כולם בשכונה ידעו מה קרה לנו. לא יכולנו לסבול יותר את מבטי השכנים ואת הויכוחות. החלטנו לעבור דירה". היום מתגוררים ההורים ואחת מבנותיהם בחולון.

זה לא היה השינוי היחיד. האב, יעקב, לקה בהתקף־לב ונאלץ לסגור את בית־המיסחר הסיטונאי שלו לדיברי מוון. האחיות יפה עזבה את דירתה. היא עברה לגור עם ההורים המבוהלים. האח דויד עזב את עבודתו. תקופה ארוכה ראה לנגד עיניו את הגופה במגירה. הוא שקע לתוך ייאוש של בכי. הוא חזר לעבודה רק לפני חודשיים.

אמר רוידי. "כמעט התעלפתי. חשבת שהוא פצוע. לא העליתי על דעתי שהוא מת".

יום אחרי ההלוויה מינתה המישי"פ טרה את רכיפקר דני גלעם כקצין־בודק לחקירת המיקרה. גלעם קיבל את גירסתו של השוטר, שטען כי הכדור, שפגע בראשו של מוטעי, נפלט מאקדחו במהלך מאבק עימו.

איש לא טרח לעדכן את בני־המישי"פ חת זאב, וזאת תוצאת החקירה. הם למדו על כך מהעיתונים.

עוד על כך למדו בני־המישי"פ חת זאב, וזאת תוצאת החקירה. הם למדו על כך מהעיתונים.

דוברת מחוז תל־אביב של המישי"פ טרה, זאבה אהרוני, מסרבת למסור את חקירתו של הקצין הבודק השני, בטענה שהנושא נמצא בחקירתו של שופט חוקר־סיבות־מוות.

השוטר אשר ירה בעמנוואל לא הושי"ע מתפקידו, והוא משרת במישרה. בין שטף הטענות נהורים בני־מישפחת מוטעי שלא לדבר על עימנוואל, הוא עמי.

יעקב ושרה מוטעי עלו לארץ מאי־ראן לפני 36 שנים. כל ששת ילדיהם — שתי בנות וארבעה בנים — נולדו בארץ. בכך מסתיים הדמיון בין המשת"ל הילדים לבין עמי: בחור רוה וגמוך, שלא מצא מנוחה לגופו ולנפשו. עד גיל 14 למד בבית־ספר יסודי. אחר־כך נטש את הלימודים, עבד כנגר, כטבח, גם מכר נעליים בתחנה המרי כזית בתל־אביב.

המנסה לבצע פשעים חמורים נגד חייהם או רכושם.

● לצורך מעצרו או מניעת בריחתו של איש הנאשם במעשה־פשע חמור, ואין דרך אחרת לעצרו או למנוע כריחתו.

● כדי למנוע בריחתו של צעיר, אחרי שנודע על עבירה מסוג פשע חמור.

עימנוואל מוטעי, שלא היה חמוש ולא היה מזוהה באותו גזע כעבריין נמלט, אינו מתאים אף לא לאחת מן ההוראות האלה. משמע: שימוש בנישק היה בבחינת עבירה.

שנה ושלושה חודשים חלפו מאז אצל בני מישפחת מוטעי כמו נעצר הזמן כלילה ההוא. שוב ושוב הם משחזרים את המיקרה, ואת מה שקרה אחר־כך.

שרה מוטעי, אמה של עימנוואל: "פיתאום, ביום שישי בערב, התחילו בתשיי הרחוב שלנו להסתובב מול הדלת. הם כבר ידעו שעמי נהרג, ורצו לראות איך אנחנו מגיבים. ציפו לצואות אדומי־עניים, בוכים, צועקים. אבל אצלנו בבית היה שקט. אנחנו לא ידענו שום דבר".

יואל מוטעי, אחיו הצעיר של עימנוואל: "למחרת, בשבת בצהריים, אור אחד מנערייה־שכונה אומץ, נכנס אלינו ואמר: 'שמעתי שהלך פה דם'. נבהלנו. עמי לא הגיע לאורח־הצהריים. הבנו שהרגו נשפך ממנו. התחלנו לשתיקבוצות. אני, הוריי ואחותי יפה התיגלנו לחפש אותו בבתי־החולים. האחיים דויד ואורי נסעו למישרת־השכונות". אחרי כיקורים מבוהלים בכמה בתי חולים הגיעו ההורים לאיכילוב. שם היפנו אותם ממחלקה למחלקה. לבסוף